

16.03.2024 р.

Тема. Рішення ситуаційних задач.

Безперечно, за змістом ситуаційні задачі бувають різноманітні, що, своєю чергою, передбачає різні форми вирішення цих задач.

Рішення цих задач складається з таких етапів

Перший – уведення в задачу, під час якого педагог дає коротку інформацію про тему заняття, його мету, організацію, презентує ситуаційну задачу за допомогою слова, фільму, прикладу, малюнка тощо. Іноді задачу можуть описувати спеціально запрошені особи. Ця частина може займати від 15-20 хвилин до однієї навчальної години, залежно від складності ситуаційної задачі.

Другий – вивчення ситуації та підготовка рішення. На цьому етапі вихованці вивчають і аналізують ситуацію; звертаються до педагога за додатковою інформацією; проводять дискусії щодо змісту ситуації та ймовірних шляхів її реалізації; формулюють оптимальне рішення, використовуючи довідкову літературу, особистий досвід знання. Залежно від характеру ситуації та її складності ця робота може проводитись або всією групою протягом короткого проміжку часу (наприклад від 20 до 30 хвилин), або в малих підгрупах. Коли ситуація вимагає більше часу для вивчення, її опис роздається вихованцям заздалегідь. Відповідно обговорення може проводитись у невеликих (три-чотири особи) підгрупах, де значно зручніше вивчити, проаналізувати ситуацію і опрацювати рішення. Такий склад підгрупи створює сприятливі умови для активної участі всіх дітей в обговоренні ситуаційних задач для обміну досвідом, знаннями і думками, формує навички й уміння колективного дослідження проблеми, яка вивчається, тощо.

Третій, найбільш важливий етап – групова дискусія. Від уміння педагога керувати ходом дискусії залежить кінцевий результат цього заняття. Тому він повинен знати основні вимоги до проведення дискусії та вміти добре керувати, не беручи в ній безпосередньої участі. Інакше кажучи, дискутувати повинні

вихованці, а не керівник. Основне достоїнство дискусії полягає у тому, що вона шляхом правильно організованого обговорення дає змогу виявити різні погляди на ситуацію, яка аналізується, і тим самим забезпечує її об'єктивний аналіз.

Характер і атмосфера колективного обговорення проблеми створюють сприятливі умови для розвитку в гуртківців навичок і умінь стисло, чітко, лаконічно і логічно висловлювати свої думки, уважно вислуховувати думки своїх товаришів і аргументовано відстоювати особисті погляди. Однак рекомендації педагога повинні мати форму побажань без надмірного повчання.

Групова дискусія має три фази:

- визначення спрямованості обговорень усієї дискусії та її характер. Спершу окреслюються одна або кілька проблем, відбувається обмін думками, визначаються мета і вимоги щодо розв'язання задачі. Виявляти та аналізувати проблеми, формулювати метод вихованці мають самі. Керівник повинен лише надати їм необхідну допомогу. Основна його роль – у керуванні ходом дискусії. Якщо обговорення ситуаційних задач відбулося в малих підгрупах, то у цій фазі доповідаються результати їх роботи;
- обговорення прийнятих рішень, оцінка їх з урахуванням вимог, які було визначено у першій фазі. Вихованці можуть ставити додаткові чи уточнюючі запитання до представників підгруп. Головна функція керівника – створення умов для всебічного аналізу всіх запропонованих варіантів вирішення проблеми, пошуку його найбільш оптимальних шляхів і прийняття обгрунтованого рішення. Тому найважливіше в цій фазі – характер і атмосфера дискусії, створення умов для висловлювання учасниками заняття своїх поглядів, заохочення нестандартних варіантів розв'язання задачі. Керівник, коли є така необхідність, повинен спрямувати хід дискусії в потрібне русло, надати їй цілеспрямованості та змістовності. Але у будь-якому разі він не повинен «гасити» атмосферу співробітництва, вільного висловлювання думок учасниками дискусії та не допускати висміювань і негативних оцінок думок вихованців;

- остаточне формулювання групового рішення. Діти на основі попередніх обміркувань і обговорень ухвалюють рішення, яке задовольняє більшість учасників заняття і оптимально розв'язує проблему.
- заключний етап розв'язання ситуаційних задач передбачає підсумування керівником ходу і результатів усього заняття.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Прочитайте текст та складіть алгоритм дій щодо ситуації відповідно до двох варіантів: 1 - дії з боку підлітка, 2 – дії з боку батьків.

1) Вам зателефонували близькі друзі, які хочуть заглянути до вас на годинку. Ви гарячково починаєш прибирати у квартирі, щось готувати, але розумієте, що точно не встигаєте. Звертаєтесь до свого дорослого сина чи доньки по допомогу. У відповідь: «це твої друзі, ось ти з ними і розбирайся». Як ви будете діяти у такій ситуації?

2) Ви повертаєтесь з роботи додому і вже на сходах чуєте голосну музику, веселощі у вашому домі. Ви входите у квартиру і бачите, що веселяться друзі вашої дитини та вона сама. У будинку - повний безлад. Ваша дитина дивиться на вас і каже: «Привіт! Ми трохи повеселимося! Не заперечуєш? Ваше рішення в подібній ситуації».

3) У вас багато уроків на вихідні, вам хочеться ще пограти в комп'ютер, зустрітися з друзями, але батьки невблаганні. «Збирайся, поїдемо до бабусі, там будеш готуватися до уроків і трохи допоможеш нам!» Жодні доводи не допомагають. Головний аргумент батьків: «Ми не залишимо тебе одного. Мало що може статися?!» Як вирішити таку ситуацію?

4) Після батьківських зборів батьки приходять додому і в люті вимагають пояснень від вас. Вони кажуть, що з такими результатами вас нікуди не візьмуть після школи. Ви спокійно відповідаєте: «Значить, іду працювати». Батьки лютують іще більше. Як учинити в такій ситуації?

5) Батьки подарували гроші своїй дитині з певною метою. Вона їх витратила не за призначенням, купивши те, що давно хотілося. Батьки обурені, на свою

адресу дитина почула багато гнівних слів. Зрештою, вона грюкнула дверима і пішла з дому. Як ви будете діяти в подібному конфлікті?

б) Останнім часом ви не впізнаєте свою дитину. Вона стала грубою, агресивною, а часом навіть жорстокою. Про це говорять сторонні люди, прояви таких якостей ви спостерігаєте самі, іноді це проєктується на вас. Як вирішити таку ситуацію?

2. Подивіться відео «7 звичок високоефективних підлітків Шон Кові»
(найкраща книга для підлітків, щоб стати успішним)

https://www.youtube.com/watch?v=aJ6bgz9_rfw

Життя підлітків – це зовсім не казка. Мають безліч справ на які завжди обмаль часу. На їхніх плечах школа, гуртки, спортивні секції, домашні завдання, репетитори, друзі, вечірки та батьки. Багато речей пробують вперше, через що інколи втрачають контроль над своїм життям.

Шон Кові, син відомого письменника підприємця та мотиваційного спікера Стівена Кові написав книгу "7 звичок високоефективних підлітків" у якій розповідає як в такому не простому віці направити своє життя в перспективне русло.

Звичка №1 – займай проактивну позицію.

Звичка №2 - починаючи, думай, що вийде.

Звичка №3 - першою чергою, першочергове.

Звичка №4 - думай про виграш для всіх (win-win).

Звичка №5 - старайся зрозуміти інших, потім шукай розуміння.

Звичка №6 - знаходь синергію.

Звичка №7 - загострюй пилку.

